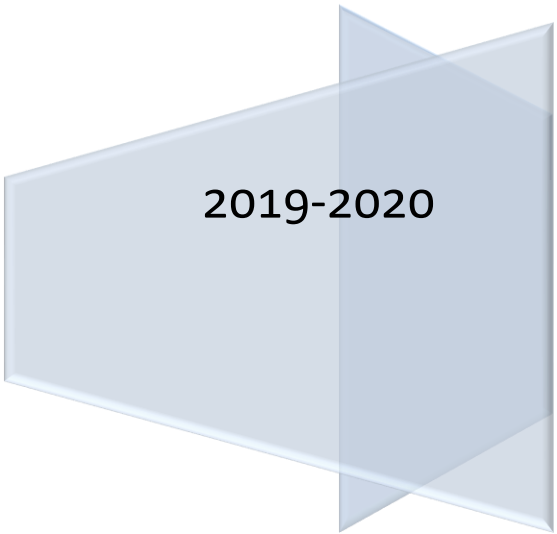

Protocol kindermishandeling en huiselijk geweld.

Een toepassing van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Christel Siekman en Carmen Schlooz versie sept. 2019

2019-2020

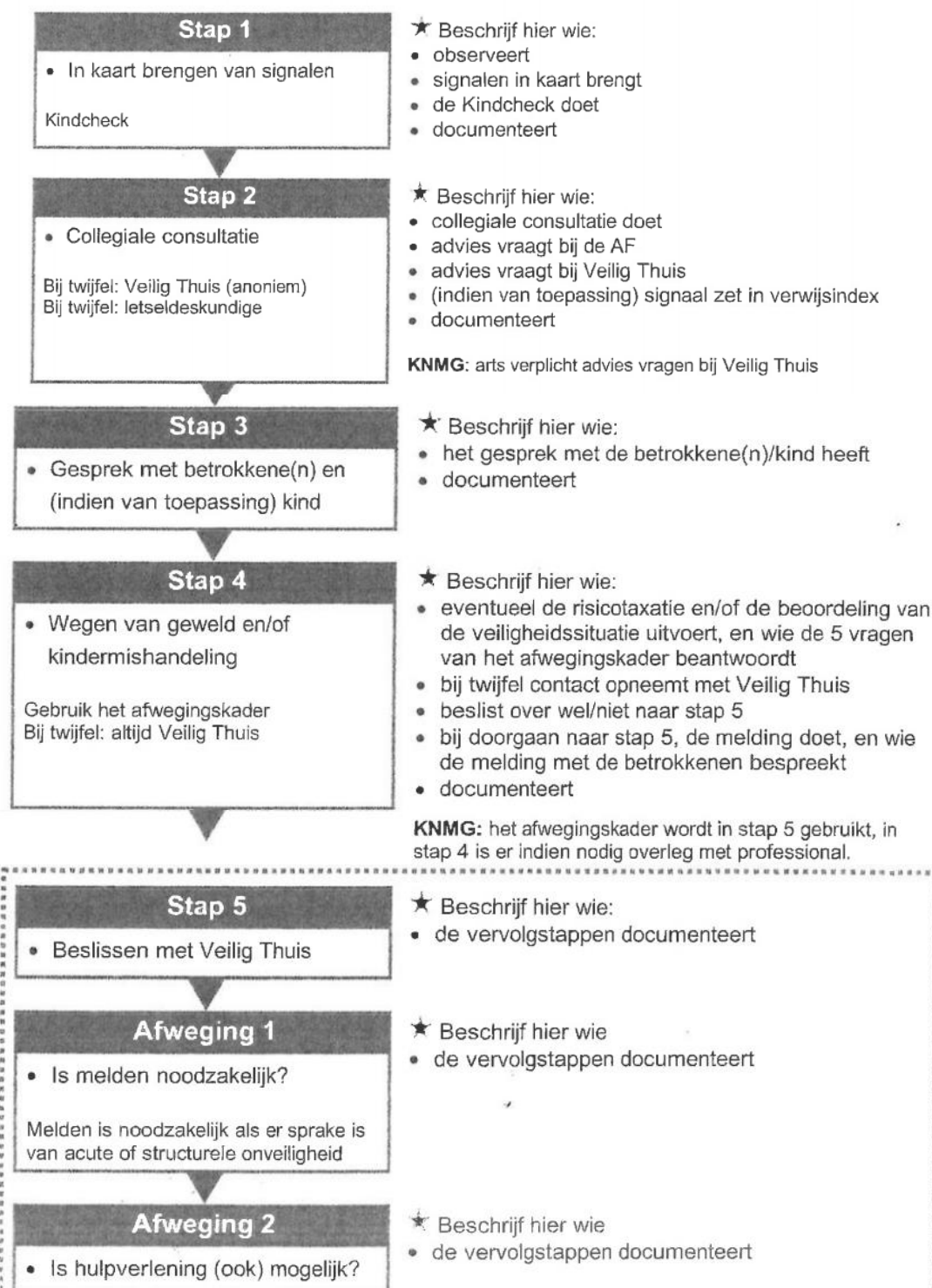
Inhoud

Stappen meldcode	2
Interne meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.....	3
Bijlage 1.....	7
Bijlage 2.....	8
Bijlage 3.....	9

Stappen meldcode

Stappen meldcode

Overzicht wettelijk verplichte stappen

Interne meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Stappenplan bij (een vermoeden van) huiselijk geweld en kindermishandeling

Gebaseerd op de regionale [site](#) voor organisaties in de provincie Utrecht met informatie voor professionals over hoe te handelen bij (vermoedens van) kindermishandeling en andere vormen van huiselijk geweld. Online staan daar de afwegingen ingeval van signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld goed toegelicht per stap o.a. voor GGZ Jeugd.

Dit stappenplan biedt een korte checklist met specifieke interne richtlijnen met de mogelijkheid om direct snel door te klikken naar ondersteunende [achtergrondinformatie](#) (bij elke stap, eventueel specifiek naar [beroepsgroep](#)). In dit document worden de afkortingen aandachtfunctionaris (AF) en veilig thuis (VT) gebruikt..

Stappenplan in te vullen gegevens:

Clientgegevens:

Naam :

Geboortedatum :

Regiebehandelaar/ behandelaarcoördinator :

Regisseur /contactpersoon Team Jeugd(Gemeente/ CJG):

Maatregel :

Gezinsvoogd :

Datum invullen formulier :

Ingevuld door :

Betrokken aandachtfunctionaris :

Stappen volgens interne Meldcode:

0. Signalen die gegeven worden opvangen en verzamelen.

Onderbuikgevoelens, gedachten, antwoorden op vragen, uitingen over huiselijk geweld of kindermishandeling. Stap 0 is geen officiële stap in de meldcode, het is meer een bewustwording van de situatie. Zodoende kun je in een later stadium (stap 1) een meer gefundeerde onderbouwing maken, zaken die eenmalig gebeuren maar ook patronen worden zo duidelijk. Bij meldingswaardige signalen AF Meldcode en huiselijk geweld betrekken om af te stemmen over hoe verder.

1. In kaart brengen van signalen in systeem ([link](#) naar online achtergrondinformatie)

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling (incl. mensenhandel en loverboyproblematiek e.d.) bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook (de uitkomsten van) de contacten over de signalen vast in het dossier, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Voor het herkennen van signalen klik op navolgende link van de [digitale signalenkaart](#) (scrol dan eerst dan links door de gekleurde vlakken).

Eergerelateerd geweld is zeer specifiek, zijn er signalen hieromtrent zie daarvoor bijlage 3.

Betrek hier altijd een aandachtfunctionaris.

Beschrijf het type mishandeling geduid door aanwezige signalen:

- o Lichamelijke mishandeling
- o Lichamelijke verwaarlozing
- o Emotionele mishandeling
- o Emotionele verwaarlozing (inclusief schoolverzuim)

- o Seksueel grensoverschrijdend gedrag
- o Seksueel misbruik
- o Getuige van huiselijk geweld
- o Slachtoffer huiselijk geweld
- o Overige;

Beschrijf de signalen zo feitelijk/ objectief mogelijk,
 Heb je signalen zelf opgemerkt?:

- o Ja
 - o Nee, wie dan?
- Zijn er signalen die het vermoeden ontkrachten?
- o Ja, namelijk:
 - o Nee

Vermoedelijke pleger?

- o Een leerling van de stichting
- o Iemand uit het gezin, namelijk:
- o Iemand uit het sociaal netwerk, namelijk:
- o Anders, namelijk*

Is er sprake van (zichtbaar) lichamelijk letsel of van recent seksueel misbruik (< 1 week geleden)?

- o Ja, onderneem direct actie middels stap 2
- o Nee

** Wanneer de vermoedelijke pleger een andere werknemer van de stichting is, moet de werknemer zich eerst wenden tot de locatieleiding of de vertrouwenspersoon voor medewerkers, alvorens de aandachtsfunctionaris of mogelijk de directeur kan worden ingeschakeld. De locatieleiding en of directeur heeft een meldplicht aan VT en handelt conform cao.*

2. Collegiale consultatie [link](#)

Bespreek de signalen met collega's, de regiebehandelaar *EN de aandachtsfunctionaris* huiselijk geweld en kindermishandeling. Stel het vervolgtraject op met een duidelijke taakverdeling.

Bijvoorbeeld verder onderzoek van een vermoeden.

In het geval van (zichtbaar) lichamelijk letsel of seksueel misbruik (< 1 week geleden) neem *altijd dezelfde dag* contact op met een van de aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling. De aandachtsfunctionaris beslist over de afweging of de vermoedens dermate ernstig zijn dat de locatieleiding geïnformeerd moet worden en of Veilig Thuis en/of de politie direct ingeschakeld moet worden. Bij voorkeur doet de aandachtsfunctionaris dit dan.

Interne meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Indien geen aandachtsfunctionaris bereikbaar is, neem dan in geval van een acute dreiging contact op met een gedragswetenschapper uit het OBT. Zij ondersteunen bij de inschatting om VT te bellen.

Wanneer er in de acute fase geen contact is geweest met de aandachtsfunctionaris, neem dan de volgende dag contact op, om het beloop terug te koppelen en in te schatten of er volgende stappen genomen dienen te worden (o.a. letselbeschrijving).

Vraag in principe altijd advies bij VT als er sprake is van specifieke vormen van geweld zoals huwelijksdwang, eer gerelateerd geweld of vrouwelijke genitale verminking. Indien specifieke expertise binnen de stichting aanwezig is wordt deze daarnaast altijd betrokken, dit via de regiebehandelaar als er sprake is van een behandelrelatie.

Voor alle overige situaties geldt: Vraag *zo nodig*, op basis van anonieme cliëntgegevens advies aan VT telefoonnummer: (0800-2000).

Dit vermelden in het systeem

Bespreking signalen met collega's:

Datum:

Afspraken:

Bespreking signalen met regiebehandelaar:

Datum:

Afspraken:

Bespreking signalen / ingezette vervolgtraject met aandachtsfunctionaris:

Datum:

Afspraken:

Is er (anoniem) contact geweest met VT?

☐ Nee, dit is niet nodig

☐ Nee, dat moet nog gebeuren: Afspraken die zijn gemaakt hierover

☐ Ja, d.d. Afspraken die zijn gemaakt met VT:

3. Gesprek met de leerling en of ouders/ verzorgers [link](#) (naar ondersteunende achtergrondinformatie)

Ga samen met een aandachtsfunctionaris in gesprek met de leerling of de ouders/ verzorgers van de leerling.

1) Leg het doel van het gesprek uit

2) Bespreek de signalen, d.w.z. de **feiten** die je hebt waargenomen.

3) Nodig de leerling en of zijn ouders/ verzorgers uit om te reageren.

Indien je zorgen over de signalen niet zijn weggenomen ga verder met stap 4 van de meldcode.

Er wordt geen gesprek gehouden wanneer de veiligheid van de betrokkenen en/of hulpverlener in het geding is, of wanneer er goede redenen zijn om aan te nemen dat de betrokkenen het contact zullen verbreken waardoor de leerling uit het zicht raakt. Dit wordt besloten in samenspraak met de aandachtsfunctionaris.

Dit vermelden in het systeem

Is er een gesprek gevoerd met de leerlingen en of ouders/ verzorgers, zijn de zorgen met de ouders/ verzorgers gedeeld en is aan de ouders/ verzorgers gevraagd wat zij weten over de vermoedelijke signalen.

☐ Nee, omdat..

☐ Ja met d.d. Afspraken:

Verslag van dit gesprek is gemaakt d.d.

Er heeft (indien van toepassing) overleg plaats gevonden met de gezinsvoogd:

☐ Nee, omdat

☐ Ja, met d.d. Afspraken:

4. Wegen van het geweld of de kindermishandeling [link](#) (naar ondersteunende achtergrondinformatie)

Weeg samen met regiebehandelaar (indien van toepassing) en met aandachtsfunctionaris, op basis van alle informatie die je in de eerste drie stappen hebt verzameld, het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling en schat de ernst van het geweld in. Maak eventueel een risicotaxatie en gebruik een risicotaxatie-instrument. Betrek indien nodig externe partners (met toestemming van ouders).

Gebruik het afwegingskader (zie bijlage).

Bij twijfel over aard, omvang of risico's van het geweld of over de vervolgstappen raadpleeg dan altijd de aandachtsfunctionaris. Deze raadpleegt eventueel Veilig Thuis.

Wie zijn betrokken bij de weging:

☐ Regiebehandelaar

☐ Aandachtsfunctionaris

- o VT
- o Anders, namelijk :
 - (gezins)Voogd
 - Jeugd/ kinderarts
 - GGD/ Consultatiebureau
 - (Zeden) politie
 - Forensische geneeskunde

Dit vermelden in het systeem wanneer gebruikt.

Is er een [risicotaxatie-instrument](#) gebruikt?

- o Ja, welke . Uitkomsten:

5. Beslissen: Hulp organiseren of melden ([link](#) naar ondersteunende achtergrondinformatie)

In deze stap beslis je samen met veilig thuis of het een melding moet worden of dat hulp inzetten ook kan. De betrokken worden in verband met de radar functie van Veilig Thuis in beide situaties geregistreerd in het register van VT.

Nadat in stap 4 zorgvuldig de aard en ernst van (dreigende) onveiligheid zijn ingeschat, zal een beroepskracht, op basis van de uitkomsten, in stap 5 altijd twee beslissingen nemen:

- beslissing A: Is melden noodzakelijk?
- beslissing B: Is zelf passende en toereikende hulp 'bieden of organiseren' mogelijk?

Indien in stap 4 wordt ingeschat dat de cliënt en zijn gezin onvoldoende tegen het risico op geweld beschermd kunnen worden door het zelf organiseren van hulp, of hier zijn twijfels over wordt dit

- 1) Met cliënt en ouders besproken
- 2) Een melding gedaan bij VT

Overleg met veilig thuis wat er na de melding, binnen de gebruikelijke grenzen van de werkzaamheden zelf georganiseerd kan worden binnen de stichting om de cliënt en de leden van het gezin tegen het (risico op) geweld te beschermen.

Overleg *in elk geval* met de aandachtsfunctionaris voor deze beslissing en het gesprek.

Dit vermelden in het systeem

Wat is het besluit:

- o Twijfel: aandachtsfunctionaris is geraadpleegd.
- o Zelf hulp organiseren, namelijk;
- o *en/of* Melden bij Veilig Thuis;

Er zijn afspraken gemaakt over de opvolging

- o Nee, omdat
- o Ja, met d.d.

Afspraken die zijn gemaakt:

Verslag gemaakt d.d.

Bijlage 1

Verhelderingvragen bij zorg

Beantwoord deze vragen aan de hand van één signaal:

1. Sinds wanneer doet zich dit voor?
Weken, maanden
2. Hoe vaak doet het zich voor?
Per week, dag, maand
3. Nemen de signalen toe in intensiteit of aantal?
hoe is dit te zien, waaraan, wie
4. In welke situatie(s), op welke momenten?
Met wie, wat en hoe
5. Door wie wordt wat aangegeven?
Bijv. moeder geeft bij de leerkracht aan dat:.....
6. Is er een aanleiding voor dit gedrag (situatie) aan te wijzen?
7. Wat is het gevolg van het gedrag (situatie)
voor het kind, de ouder(e), betrokkenen, omgeving?
8. Wordt de zorg door betrokkenen gedeeld
Welke zorg, door wie

Documenteren

Schrijf nu de zorg zo concreet mogelijk in één of paar zinnen op, zoals je het gaat documenteren.

Veilig Thuis

Voor Veilig Thuis in stap 5:

Beschrijf de zorg in een concreet voorbeeld van onveiligheid

Bijlage 2

Signalenlijst kindermishandeling

Opdracht: Schrijf de signalen/zorg van kind, ouder en omgeving in het betreffende vak. Zorg dat je totaal minimaal 6 signalen opgeschreven hebt.

Kind:
Ouder/Gezin:
Omgeving:

Bijlage 3

Eergerelateerd geweld, huwelijksdwang en meisjesbesnijdenis.

Wat is eergerelateerd geweld?

Het begrip 'eergerelateerd geweld' is de overkoepelende term voor alle vormen van dwang, psychisch en fysiek geweld om te voorkomen dat een lid van de familie een 'misstap' zet die de familie-eer in de gemeenschap kan schaden, en alle geweld tegen de (vermeende) 'eerschender' om de geschonden eer te herstellen. Bij 'eer' kan het gaan om *persoonlijke eer* (iemand houdt zich aan de basisvoorwaarden van de sociale groep), of om *maatschappelijke eer* (men is gelijkwaardig en kan elkaar vertrouwen, waardoor men respect, steun en bescherming krijgt). Daarnaast telt in veel bevolkingsgroepen met een groepscultuur ook de familie-eer, die vooral is gekoppeld aan de seksuele eer van met name vrouwen en meisjes. Mannen en jongens hebben de taak deze eer te beschermen, zo nodig te herstellen, desnoods met geweld. Dit zogenaamde eergerelateerd geweld komt vooral voor in culturen rond de Middellandse Zee (Spanje en Italië kenden ook eermoord), het Midden-Oosten, Zuid- en Centraal-Azië. Ook onder Roma en Hindoestaanse gemeenschappen komt eergeweld voor. Onder orthodox-christelijke en joodse gemeenschappen zien we vergelijkbare mechanismen rond kuisheid, aanzien, groepsdruk en sociale uitsluiting.

Om de eer te beschermen of te herstellen zijn er verschillende manieren, die niet zelden gepaard gaan met onderdrukking en geweld.

Een aantal vormen van dit eergerelateerd geweld:

- Sociale controle
- Psychische en fysieke mishandeling
- Eermoord
- Trotsmoord
- Zelfmoord (gedwongen)
- Huwelijksdwang
- Achterlating
- Huwelijkse gevangenschap
- Verstoting
- Seksueel misbruik
- Vrouwelijke genitale verminking
- Genezingsrituelen en bezweringen

Bibliografie

LVAK. (2018). *Huiselijk geweld en kindermishandeling*. LVAK.